

4346

19.099

Péntek: augusztus 1 a nap két 5.36 perckor, nyugszik 20.35 perckor.

Ára 10 fillér

MAGYAR LAPOK

X. évfolyam, 174 (2736) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, — 1941 július 31

Szmolenszk és Moszkva között minden képzeletet felülmúló harc folyik

Budjeni minden kísérlete megtörik az egyesült magyar német haderők erején. A magyar lovasdandárok állandó harcban állnak a szovjet utóvédjeivel

Hopkins Amerika segítségéről tárgyalt Stalinnal

Rómából jelenti a Stefani. A Stefani iroda különtudósítója jelenti a galiciái harcokról, hogy az ukrán csata a leghevesebben folyik tovább. Budjeni tábornagnak az a kísérlete, hogy csapatainak zömét a Dnyeper mögé vonja vissza a teljes megfagyás előtt áll. A német és a magyar csapatok heves harcban állnak a 18. szovjet hadsereg egyes hadosztályaival, amelyeknek feladata az volt, hogy fedezzék a visszavonulást. A német páncélos hadoszlopok már az ellenség zömével állnak harcban és teljesen vaszintülenné teszik Budjeni tábornagy tervének megvalósítását.

Igen fontos munkát végez a magyar lovasság.

Az egyik zászlóalj parancsnok elmondotta, hogy a magyar lovasságnak alkalmat volt megmutatni az ukrán sikágon, hogy méltó hősiességű hagyományaihoz. A mozgó háború is kitűnő alkalmat adott arra, hogy megmutassa mit tud, a magyar lovasdandárok állandóan harcban állnak az ellenség utóvédjeivel és kemény próbára teszik azokat.

A bolsevikiek kétségbeesett erőfeszítéseket tesznek, hogy kijussanak a bekerítésből. Ezek a kísérletek azonban egymásután megfagyultak.

A magyar csapatok, amelyek szoros együttműködésben vannak a németekkel, igen sok foglyot ejtettek és igen nagy mennyiségű anyagot zsákmányoltak.

Most heves harcok közt folytatják előnyomulásukat.

Az olasz jelentés végül kiemeli ama magyar üteg légénységének hősiességét, amely vitte a szembeszállt az üteget megközelítő szovjet orosz gépesített hadoszloppal. (MTI.)

Moszkva polgári kiűritését megkezdték

Moszkvából jelenti: A 15 éven aluli gyermekeket, a foglalkozás nélküli nőket és az aggodalmat eltávolították. Moszkvából. A lakosság azt szerette volna, ha Moszkvát nyílt városnak deklarálják, azonban a szovjet kormány kijelentette, hogy Moszkvát védeni fogja. (MTI.)

TEHERÁNBAN VISSZAUTASÍTOTTAK AZ ANGOLOK ÉS A SZOVJET ÁTVO-NULÁSI KÉRÉSEKET

Ankarából jelenti: Török katonai körök szerint az angolok tárgyalást folytattak az iráni kormánnyal arról, hogy engedje meg szovjet és angol gépeknek az átrepülést az iráni felségterület fölött. A csapatszállításokra vonatkozó angol és orosz kívánságokat Teherán a legérellyesebben visszautasította. (MTI.)

A SZOVJETUNIOI FINN KÖVETSÉG TAGJAIT HÁROM HÉT ÓTA VASUTI KOCSIKBA ZÁRVA ŐRZIK AZ OROSZ-TÖRÖK HATÁRON

Helsinki-ből jelenti a NTL. A Szovjetunióban lévő finn követség tagjai a követtel az élükön még mindig Lenín-nakniban tartózkodnak a török-szovjet határ közelében. A követség személyzetét családtagjaikkal együtt be-

zárták néhány vasúti kocsi-ba és már három hét óta vannak ilyen állapotban. Hinninnen miniszter táviratot küldött a finn külügyminisztériumnak, amelyben közli, hogy az egészségügyi állapot kezd elviselhetetlen lenni. Maga a követ és a követség több tagja megbetegedett. Néhányan közülük vérhasban. A kínzó hőség eléri a 40 fokot, ez nagyon legyengítette az embereket. (MTI.)

MOSZKVA-BAN HALÁLRA ÍTELTEK EGY SZINDIKÁTUS HÁROM TISZT-VISELŐJÉT

Stockholmból jelenti a NTL. Mint egy amerikai hírszolgálat jelenti, a moszkvai hadbírószék halálra ítélte a gépkocsialkatrészek szindikátusának 3 magasrangú tisztviselőjét, mert ki nem elégítő intézkedéseket hoztak, a gyújtóbombák ellen. Egy német légitámadás során tűz ütött ki az üzemben és nagy kárt okozott. (MTI.)

LITVINOV MEGIS LONDONBA UTAZIK

Londonból jelenti: Jól értesült angol körökben megerősítették azt a korábban elterjedt hírt, hogy Litvinov volt szovjet külügyi népbiztos Londonba utazik fontos diplomáciai megbízatással. (MTI.)

Berlinből jelenti a MTL: A Berliner Börsenzeitung „Uj európai kereszties hadjárat” címmel foglalkozik a bolsevizmus elleni hadjárat budapesti hatásával. A lap többek között rámutat arra, hogy a magyar közvélemény élénk érdeklődéssel kíséri a szövetséges csapatok diadalmas előnyomulását.

A budapesti híradó-színházban állandóan zsúfolt nézőtér előtt mutatják be a legújabb híradókat. A közönség mindannyiszor lelkesen tapsol, valahányszor Hitler megjelenik a filmben. A híradó-színházak műsorában a legnagyobb érdeklődést a magyar csapatok harcairól készült felvételek keltik.

Finnország és a magyar nép együtt küzdenek a barbárság ellen

Helsinki-ből jelenti a MTL: A helsinki-i rádió szerda esti magyar adásában részletesebben idéz a finn lapok cikkeiből:

Finnország és a magyar nép — mondotta a bemondó — együtt küzdenek a barbárság ellen, amely pusztulással és elnyeléssel fenyegette Európát. A két ország saját elhatározásából önként ment harcba.

A bemondó végül visszaillesztette a világháborúra és megemlékezett azokról a szomorú napokról, amelyek Magyarországon a világháború után bekövetkeztek.

HOPKINS AMERIKAI SEGÍTSÉGRŐL TÁRGYALT STALINNAL

Helsinki-ből jelenti a NTL. Mint a szovjetrádió jelenti, Harry Hopkins, Roosevelt elnök személyes kiküldöttje Stalinnal és Molotovval folytatott sze-

mélyes megbeszélések után, fogadta a külföldi lapok levelezőit és kijelentette, hogy még két-három beszélgetés lesz Stalinnal. Azután arról a csodálatról beszélt, amely az Egyesült Államokban megfigyelhető a Szovjetunió harca iránt, valamint arról a segítségről, amelyet az Egyesült Államok nyújtani akar a Szovjetunió részleteket erről nem mondott. A Szovjetunióba irányuló amerikai szállítmányok, megfizetésének kérdése Stalin számára nem okoz nehézséget. Mint a szovjetrádió közölte, Harry Hopkins két északamerikai szakértő kíséretében tartózkodik Moszkvában. (MTI.)

Stockholmból jelenti a NTL. Mint az angol hírszolgálat jelenti Moszkvából, Stalin Harry Hopkinsnak Roosevelt bizalmasának üzenetet adott át az amerikai elnök számára. (MTI.)

Déli irányban is Kiev előtt állnak a szövetséges csapatok

Budapestről jelenti a MTL. A Pest írja: A keleti hadszíntérről Zürichbe érkezett legutóbbi jelentések szerint a Leníngrád, Szmolenszk és Kiev körüli csapatok arányai és hosszúsága egyre fokozódnak. A leghevesebb küzdelem a Szmolenszk—Moszkva közötti országon folyik. Itt tegnap óta friss német tank és gyalogos csapatok kerültek harcba. A harcok hevesége minden eddigit felülmúl. A német kötelékek a Szmolenszk—Moszkva országon nyomulnak előre. Ugyanakkor déli irányból a Dnyeper felé is folytatják előretörésüket, hogy a német és a szövetséges csapatok délfelől is elérjék Kievet.

Budapestről jelenti a MTL: Az Uj Nemzedék írja: Berlini jelentés szerint a német csapatok elfoglaltak egy várost a Dnyeper felső folyásánál. Ez a várost különösen makacsul védtek a bolsevik erők. A város elfoglalása után a német kötelékek több mint 10.000 embert ejtettek foglyul és 106 löveget zsákmányoltak.

LENGYELORSZÁG ARULÓJA LONDONBAN SZÉGYENLETES SZERZŐDÉST KÖTÖTT A SZOVJETUNIOVAL

Rómából jelenti a Stefani. A Stefani iroda szerkesztője írja: Sikoszki, Lengyelország arulója Londonban szerződést kötött a Szovjetunióval. A szerző-

désben csodálatos fesztelenséggel kijelenti, hogy az 1939-ben bekövetkezett területi változások semmisnek és meg sem történtek. A zsidó szellemnek és az angol stílusnak ezzel a szóbeszéddel Churchill utasításának engedelmességet. Szikovszki tábornok meg bocsátotta Stalinnak Lengyelország elfoglalását. Ezzel a szegénytelen okmánnyal ez a kis tábornok, aki soha sem volt háboruban, megalázta Lengyelországot méltóságában, népének fájában és becsületében. (MTI.)

MÉGIS MEGHOSSZABBITJAK AZ AMERIKAI KATONAI SZOLGÁLATI IDŐT

Washingtonból jelenti a NTF. A képviselőház katonai bizottsága elfogadta a hadsereg szolgálati idejének meghosszabbítására vonatkozó törvényjavaslatot. (MTI.)

KIFEJEDTEK AZ ELLENTÉTEK PETAIN ÉS DARLAN KÖZÖTT

Brichből jelenti Vichyből érkezett jelentések szerint Petain tábornagy és Darlan admirális között az ellentétek kifejeződtek. Darlan az utóbbi napokban az egyik tábornoknak a hadseregben való eltávolítását rendelte el, mert degaust szimpátiájának adott kifejezést. (MTI.)

Párisból jelenti a NTF. A francia igazságügyminiszter a Paris Soir vichyi különdúósítója előtt nyilatkozott a tervezett új francia alkotmányról. A miniszter a többi között ezeket mondotta:

— Alapjában fogják újrendezni az egész társadalmat. Az új állam egész doktrínáját össze kell foglalni, az alkotmány szövegében. A tábornagnak az a jelszava, hogy ennek az alkotmánynak nevelő értéke lesz. Petain arra törekszik, hogy az államnak és a népközösségnek teendő szolgálót helyezze előtérbe. Az összes kérdést a valóságnak megfelelően kezelik, megpedig tekintettel a háborúra és a vereségre, valamint ezek következményeire. A kormányzatot, tehát sem revanche, sem reakciós szellem nem vezeti. A munkában való lovaságát is vissza akarják juttatni a régi jogához. A munka jog és kötelesség egyaránt. A jövő alkotmánya meg fogja erősíteni a birodalom egységét. A gyarmathatalmat nem fejtjük ki az új alkotmányból, mint ahogy kimaradt az 1875-i alkotmányból. (MTI.)

AZ ANGOL LEGIERŐ MINDEN KISÉRLETEZÉSÉT SÜLYOS VESZTESÉG KÖVETI

Berlinből jelenti a NTF. A brit légi-erőt szerdán két egymástól távolfekvő helyen érte súlyos veszteség. Az Északi Jéges tengeren egy repülőgépanyahajóról brit torpedóvetőrepülőgépek szállottak fel erős vadász kísérettel és több hullámban támadást kíséreltek meg egy északnyugati kikötő ellen. Ez a kísérlet eredményezett néhány szovjetgép megjelenésével. 23 ellenséges gépet lelőttünk. A másik vereség a már jelentett 8 Bristol Blenheim lelövése. (MTI.)

A JAPÁN HADERŐ PARTRASZÁLLÁSA INDOKINÁBAN TERVSZERŰEN FOLYIK

Tokióból jelenti a NTF. A japán főhadiszállás jelenti, hogy a japán haderő partraszállása Indokínában július 28-ika óta folyamatosan van és a francia indokínai hatóságokkal és haderővel teljes egyetértésben bonyolítják le. (MTI.)

Megalakult Nagyváradon az Iskolánkívüli Népművelési Bizottság

Az összes egyházközségek és társadalmi egyesületek képviselői résztvesznek a népművelő munka megszervezésében. Az első évi költségvetés kerete 6000 pengőnyi összegű.

A helyi egyházközségek, társadalmi egyesületek s közigazgatási és állami hatóságok meghívott kiküldötteiből a városháza nagy tanácsstermében népes gyűlés ült össze, hogy megalakítsa a város népművelési bizottságát. A gyűlést Gyapay László h. polgármester nyitotta meg, ki röviden ismertette a vonatkozó közoktatásiügyi miniszteri rendeletet, mely a bizottság munkakörét és szervezeti körvonalait írja elő.

Részletesebben Tarkó Lajos biharmegyei népművelési titkár ismertette az alakítandó bizottság hivatását. Eszerint a bizottságnak az elemi iskolai ismeretek hiányai pótlásáról kell a nép körében gondoskodnia, evégett a miniszternek jelentéseket és javaslatokat tennie s általában a népies kultúra rendszeres fejlesztését ápolnia. Az előadó utalt arra, hogy a kultúraban milyen nemzetfenntartó erő van s hogy a trianoni békeszerződés által okozott nehéz időkben is a nemzeti kultúra hogyan tartotta össze az egyébként szétszakított magyarságot. Most a népművelési bizottság útján módjukban lesz az egyházaknak és társadalmi egyesületeknek továbbfolytatniuk azt a népművelő munkát, melyet az elmúlt 22 esztendő

dős elnyomás alatt annyi nehézség között kellett végezniük.

A jelenlevők lelkes tetszéssel fogadták az előadó szavait, mire az elnöklő polgármester megállapította, hogy a jelenlevők kimondották Nagyvárad város Iskolánkívüli Népművelési Bizottsága megalakítását. A bizottság mindenkor elnöke a polgármester, ügyvezetője a tanfelügyelő előadója és jegyzője a népművelési titkár. Tagjai: a népműveléssel bár milyen vonatkozásban álló társadalmi szervezetek és intézmények kiküldöttei, továbbá a népművelésügy körében érdekelt helyi közigazgatási hatóságok és állami intézmények képviselői.

selői, aztán az egyes minisztériumok vidéki szakközegei. A polgármester javaslatára még 5 tagot nevez ki a közoktatásiügyi miniszter a népművelés terén irodalmilag vagy gyakorlatilag kiváló eredménnyel működő egyénekből.

A megalakult bizottság az ülés folyamán a maga részéről még behívott 5 tagot, akik az egyházközségek, illetve társadalmi egyesületek eddig meghívott képviselőin kívül a bizottság munkáiban résztvesznek. Ezek a pótlólag behívott tagok: Szabó János, Putnik Bálint, Máthé Pál, Nosz Andor és Széles Kálmán. A bizottság egyúttal az igazgatótanácsot is megalakította. Az igazgatótanács tagjai hivatalból: a polgármester, a tanfelügyelő és a népművelési titkár; választott tagjai lettek: dr. Pál Árpád, Kortsáros László igazgató, dr. Daló Gyula városi tanácsnok, Hasznos Imre igazgató és Tabéry Géza.

A népművelési bizottság az 1941. évre 6000 Pengő összegű kerettel alapította meg a maga költségvetését. A polgármesteri hivatal a Teleki-utca 3. sz. alatti házában rendez be a bizottság részére állandó helyiséget.

Meghosszabbították a befőzési cukor igénylésének határidejét

Nagyvárad thj. város Közélemezési Hivatala értesít az érdekelteket, hogy a m. kir. közellátási miniszter 1941. év július hó 28-án kelt 28800-1941. sz. rendelete értelmében a befőzési cukor igénylésének határidejét 1941. évi szeptember hó 15-ik nap-

jáig meghosszabbította. Befőzési cukor igénylésére jogosult:

1. Minden olyan személy, aki 1923. évi január 1 napja után született.
2. Minden olyan ingatlan tulajdonos és 1 évnél régebbi idő óta hasznosított, akinek földieperből, ribizliből, málnából, cseresznyéből, meggyből, körtéből, birsalmából, kajszin, vagy őszibarackból külön-külön, vagy összesen legalább 3200 négyzetöltermő gyümölcsöse van.
3. Mindazok a kórházak, klinikák, gyógyintézetek, tan- és nevelőintézetek, szegényházak, amelyek évenként 9 hónapnál hosszabb időn át naponta legalább 10 személynek ételmezt nyújtanak.

A befőzési cukorért a pénzügyminiszter által megállapított ipari cukorárakat kell fizetni.

Miért is felhívom az érdekelteket, kik a mai napig befőzési cukrot még nem igényltek, hogy a szükséges igénylapok átvétele végeta 1941. aug. 4-étől jelentkezzenek Nagyvárad thj. város Közélemezési Hivatalában.

Beérkeztek a pályázatok a Népfürdő és a családi házak építésére, a Poliklinika átalakítására és a Teleki-utca burkolására

Nagyvárad. Saját tud. Szerdán déli 12 órakor telt le a Népfürdőre, a Teleki-utca burkolására és a Poliklinika átalakítási munkálataira kiírt pályázati határidő. A határidőre a következő pályázatok érkeztek be:

Népfürdő építésére: *Pintér István, Papp József, Fenesy László és Meyyeri Ferenc.*

Teleki-utca burkolására: *Bielik László, Wohl Dezső, Szabó Elek és Pintér István.*

A Poliklinika kőműves munkálataira: *Pataki Ferenc, Kovács Lajos, Sutyák Mihály, Zagyó Mihály, Fenesy Ferenc.* A mázoló-munkákra: *Pénzes és Kóródi, Szegedi János, Domborovszky István és Vencel Pál.* Kályhámunkára: *Juhász Lajos és Popovics Gusztáv.* Erkezett ezenkívül még 7 darab ajánlat a különböző munkákra, ezek azonban elkésve érkeztek, így felbontásukra még nem került sor.

Csütörtökön délelőtt került sor a családi házak építésére beérkezett ajánlatok felbontására. Összesen 11 pályázat érkezett be, az első pillanatra meglepő, hogy egy-egy ikerház építése 23-24 ezer pengőbe kerül szemben a tervekkel és az előirányzattal, a város ugyanis 16 ezer pengőből tervezte a felépítést. Az ajánlattevők a következők voltak: Kovács Lajos, Beresényi Sándor, Mihucz György, Leiter Péter, Halász János, Pataki Ferenc, Sutyák Mihály, Gábris Sándor, Zboray Imre, Nagy Károly és

Mónus Béla. Legolcsóbb Mónus Béla 22.368 pengővel, utána Nagy Károly 22.500 és Zboray Imre 22.609 pengővel, a többi 23-24 ezer pengő között mozog.

A pályázatok felett még e héten dönt a miniszteri kiküldött és a munkákat azonnal vállalaliba is adják, úgyhogy augusztus elején ismét nagyarányú építkezések indulnak meg Nagyváradon.

Internálják a megrögzött munkakerülőket

Nagyvárad. Saját tud. Dr. Horváth György m. kir. rendőrfőtanácsos a nagyvárad kapitányság vezetője az alábbi rendelkezést hozza a közönség tudomására:

A m. kir. minisztériumnak a munkafegyelem biztosítása tárgyában 4860/1941. M. E. szám alatt kiadott rendeletével kapcsolatban figyelmeztetem a lakosságot a következőkre:

A mai idők minden állampolgárától fegyelmezett magatartást követelnek meg és, hogy mindenki teljesítse a közös nemzeti munkából részes rész. Az elvállalt munka elvégzésének megtagadása, szándékosan hanyag teljesítése, a munkakerülés és általában a munkavállalástól, a dolgozó élettől való vonakodás felmérhetetlen veszedelem jelenthet és káros kihatással lehet a mezőgazdasági és ipari ter-

elés és a közellátás biztosítása szempontjából.

Eppen ezért az olyan személyekkel szemben, akik az elvállalt munka elvégzését indokolatlanul megtagadják, az elvállalt munkát szándékosan hanyagul teljesítik, a honvédelmi munka kötelezettségén alapuló felhívással, vagy kirendeléssel szemben elégedetlenséget tanúsítanak, közérdekű és halaszthatatlan munka elvállalását alapos ok nélkül megtagadják, megrögzött munkakerülőket, vagy általában vonakodnak a dolgozó élettől, azonnal elfogom rendelni a rendőrhatalom őrvezet alá helyezését (internálását) és az idézett rendelet értelmében munkatáborokban katonai vezetés alatt fogják az ilyen személyeket a legszigorúbb fegyelmi eszközökkel munkára szorítani.

Magyarországot a tengely katonai előkészületi helyének tartotta a Szovjet

Honvédeink megsemmisítették a vörösök terveit. Elvagták a Bugnál a szovjet visszavonulási útját.

Ujabb légitámadások Moszkva ellen

A Magyar Távíráti Iroda jelenti: A honvéd csapatok a német kötelékekkel együtt folytatják előnyomulásukat. Az ellenség, bár megállapítható, hogy az egész arcvonalon visszavonulóban van, a legutóbb járhatatlanná ázott terepen a legsúlyosabb erőfeszítésekkel igyekeznek a löszanyagot megmenteni. Ezért a meglassult visszavonulást új erők bevetésével és kétségbeesett utóvéd harcokkal próbálják fedezni. Honvédeink ezideig minden ellenállást megtörték.

Egyik seregtestünk több száz foglyot ejtett.

Veszteségeink csekélyek. Katonai körökben nagy elismeréssel beszélnek egyik gépvontatású ütegnek különösen hősiességéről. A tüzelő állásban működő üteg már messziről észrevette, hogy oldalról 5-6 katonával megrakott gépkocsi közeledik. Mivel a gépkocsi egy terephajlásban eltűntek,

nem lehetett megállapítani, vajjon a közeledő járművön saját katonáink, esetleg német katonák, vagy ellenséges katonák ülnek.

A gépkocsi olyan gyorsan közeledett és olyan váratlanul bukkant fel, hogy a magyar üteg legénysége akkor ismerte tel az ellenséget, amikor száz méterre megközelítettek őket. A magyar tüzekek nem veszítették el lélekjelenlétüket. Rávetették magukat az ellenségre és hősiességükkel megsemmisítették a támadókat.

Az öt szovjet gépkocsi, golyószórók, valamint egy löveg teljesen használható állapotban került tüzeink kezébe. A szovjet különítmény mozgó konyhája és a benne lévő étel is a tüzeink kezébe került.

A szákmányolt löveget az egyik tüzemester tüzelő állásba helyezte és annak tüzeivel hatásosan támogatta saját csapataink győzelmes harcát.

amelyek még rendelkezésre állanak, abban a reményben, hogy ezekkel tehermentesíti a bekerített csapatokat és utolsó pillanatban még lélekzethez juttathatja azokat. Minthogy mindezeket a támadásokat sikerült kivédeni, a remény is elmaradt. (MTL)

ELVAGTÁK A SZOVJET VISSZAVONULÁSI ÚTJÁT

Berlin. Mint a Német Távíráti Iroda értesül, a német, román és magyar csapatok 28-án is folytatták sikeres előnyomulásukat. A szövetséges csapa-

Magyar főhadiszállás a szovjet főparancsnoksági irodában

Magyar főhadiszállás. (Stefani.) A Kárpátokon átkelő szovjet csapatoknak néhány nap alatt Budapestre kellett volna érni és onnan kellett volna megkezdeni a Balkán előzónását. A szovjet főparancsnokság irodájában, amelybe jelenleg a magyar főhadiszállás rendezkedett be, felfedezték azt az ambiciózus tervet, amelyet meghíusítottak. A felfedezett okmány bizonyítja, hogy a szovjet vezérkar Galiciában hatalmas erőket vont össze, mert Magyarországot sebezhető pontnak, a tengely katonai előkészületi helyének tartották. 16 hadosz-

Szombat este 9 órakor, vasárnap délután 5, este 9 órakor

**FELHŐ ERVIN
BERENGH BÉLA**

kaecagó bohózat estélyei

Műsor:

Szerelem sötét verem

táncos operett 1 felv.

A süket levante bohózat

Bodriból férfi lesz bohózat

Fellépnek:

Jurik Ica, Keleti Aranka, Horváth Mici, Borsos Mancsi, Bihari Zoltán, Náday Pali, Szabó István, stb.

Helyárak esti előadásokra: 2,50, 2, 1,50, 1, 80, 70. Vasárnap d. u. mérsékelt helyárak 1,50, 1, 80, 70, 50. Jegyek elővételben a Szigligeti Színház nappali pénztáránál mindennap d. e. 10-1, d. u. 4-7 óráig.

tok a Bug déli folyásánál elvagták a szovjet osztagok visszavonulási útját és megsemmisítették azokat. (MTL)

tály, valamint több gyalogos dandár sorakozott fel Ivanov tábornok rendelkezésére készenállva a támadás megindítására. (MTL)

UJABB NÉGYÓRAS LÉGITÁMADÁS MOSZKVA ELLEN

Berlin. (NTL.) A 29-re virradó éjjel Moszkva ellen intézett légitámadásról a Német Távíráti Irodával a következőket közlik: Támadás négy óra nappal tartott és szünet nélkül folyt. Összesen 21 nagy és számtalan kis tüzet figyeltek meg. Csupán egyetlen német gép nem tért vissza támaszpontjára. (MTL)

Szorul a hurok Szmolenszktől északkeletre is a vörösök körül

Berlinből jelentik: (NTL.) A Szmolenszktől északkeletre körülzárt szovjetkötélekek megsemmisítése tovább halad előre. A bolsevisták egyik helyen 78 páncélost, egy másik helyen 60 páncélost vesztek. A bolsevikiek két napi vesztesége ezen az arcvonalon illetve annak csupán egyik szakaszán 230 páncélos volt, ami meghaladja egy bolsevik páncélos-hadosztály felszerelését és több mint fele a szovjet harciokocsi ipar termelésének. A politikai biztosok parancsára végrehajtott kitörési kísérletek összeomlottak. A bolsevikiek rendki-

vül véres veszteségeket szenvedtek. (MTL)

Berlinből jelenti a NTL. Az északkeleti arcvonalon a német csapatok által létesített egyik hídfőért folyó harcok során a német csapatok az egyik nap 330 bolsevik foglyot ejtettek. Ezen a helyen kétezer elesett szovjeikatonát holtteste borítja a harcteret. Itt is politikai biztosok kényszerítették a katonákat a kiállításra harc folytatására. Ezzel magyarázhatók azok rendkívüli véres veszteségei, amelyek sokszorosan felülmúlják a foglyok számát. (MTL)

Stalin fogadta Harry Hopkinst

Stockholmból jelenti a NTL. Mint a moszkvai rádió jelenti, Stalin Molotov jelenlétében fogadta Harry Hopkinst, Roosevelt képviselőjét. (MTL)

kaik védelmi bizottság elnökével. Ennek a megbeszélésnek során megvitaták a nyugati part megerősítésének kérdését.

Newyorkból jelenti a NTL. Ujabb 460 amerikai technikus érkezett, meg nem nevezett északírországi kikötőbe — jelenti az Associated Press. A csoport vezetője közölte, hogy az amerikai technikusok kikötőberendezések építésében fognak résztvenni. Az északamerikaiak külön kolóniát fognak alkotni, saját rendőrséggel és saját egészségügyi szolgálattal. Elemiszereket és ruházatot is hoztak magukkal „hogy tehermentesítsék Angliát.” (MTL)

Hirdessen a Magyar Lapokban

Szmolenszknél visszaverték a németek a szovjet tehermentesítő támadásait

Vezéri főhadiszállás. (NTL.) A védőfőparancsnokság közli: Az ellenség ismételt kísérletét, hogy a Szmolenszktől keletre körülzárt erőit, tehermentesítő támadásokkal felszabadítsa, levertük. Az ellenség ennek során súlyos veszteséget szenvedett. A keleti arcvonal többi szakaszán tervszerűen folynak a hadműveletek.

Mint már különjelentésben közöltük, tengeralattjáróink erősen biztosított hajókaraván ellen vívott harcban 19 kereskedelmi hajót 116.500 tonnával, valamint egy rombolót és egy korvetthajót el-

súlyesztettünk. Skócia keleti partja előtt elsúlyesztettünk egy 6000 tonnás hajót.

Harcgépek a szerdára virradó éjjel eredményesen bombázták Graeth-Yarmouthot. Német és olasz gépek Tobruktól északra elsúlyesztettek egy teherhajót és egy másikat megromgáltak. Német gépek támadást intéztek Marsha Matruhnál brit csapat-táborok ellen. A 29-re virradó éjjel a Szezi-csatorna katonai berendezéseit bombáztuk. A birodalmi terület felett nem volt ellenséges harci tevékenység. (MTL)

Honvédeink rohammal törték át a szovjet vonalakat

Milanóból jelenti a MTL. A lapok ismét részletesen számolnak be a magyar csapatok előnyomulásáról. Majdnem valamennyi lap első oldalán közli a magyar előnyomulás híreit. A Corriere kiemeli, hogy a magyar csapatok ellenállhatatlan rohammal áttörték a számukra kijelölt részekben a szovjet vonalakat, leküzdve a terep óriási nehézségeit, amelyet a szovjet-erők ügyesen kihasználtak, mindenütt elvégezvén az előre megállapított feladatot és megsemmisítették Budjani tábornok terveit. Az arcvonal ezen részén hatalmas hadműveletek vannak kialakulóban. Az Italia első oldalán közöl részleteket és leírja tudósítója útját. A Kárpátokon a haditudósító — mint írja — egy kis magyar temetőt talált, ahol az első elesettek pihennek.

A lap kiemeli a magyar gyorscsapatok nagy sikereit és részleteket közöl a harcokról, a magyar tisztekkel folytatott beszélgetések alapján.

A Corriere della Sera ugyancsak első oldalán

„A magyarok ellenállhatatlan vitézsége”

cimmal vezércikkben foglalkozik a magyar előnyomulással. Közli a svájci lapok egyes értesüléseit és csatlakozik a svájci lapok béműlatához. Ez a lap is kiemeli a kerékpárosok és a lovasok sikereit, hangsúlyozva, hogy ezek a csapatok végezték el a kijelölt feladatokat, a járhatatlan terepeken. Az Ambrosiano szintén első oldalán hosszabb részleteket közöl. A Popolo D'Italia a hivatalos jelentést közli.

A NÉMETEK AZ UTOLSÓ, BEKERÍTETT VÖRÖS CSAPATOKAT SEMMISÍTIK MEG

Berlin. (NTL.) A szerdai német hadijelentés kiegészítéseként az alábbiakat közlik: A szovjetcsapatok elleni harcok ugyanúgy folynak, mint az elmúlt napokban. A német csapatok a bekerített utolsó ellenséges csapatokat semmisítik meg és az utolsó ellenállási fészkeket is megsemmisítik. A szovjet harcbarveti a veretlen kötelékeket,

AMERIKA MEGERŐSÍTI NYUGATI PARTJAIT

Budapestről jelenti a MTL. A Mai Nap írja: Washingtonból jelentik: Rooseveltnél elnök tegnap hosszas megbeszélést folytatott La Guardiával Newyork polgármesterével, az ameri-

A japánok partraszállították első csapataikat Saigóban

Minden eshetőségre tekintettel megszállták Északkina és Keletázsia egyes pontjait

Sanghaiból jelenti a NTL. Délben partraszállítottak az első japán csapatok Saigóban. A partraszállás surlódás nélkül folyt le. (MTI.)

Zürichből jelentik: (Bud. Tud.) A Basler Nachrichten jelentése szerint az Indokínát megszálló japán csapatok számát 40.000-re becsülik és ezek nagyrészt Ormoda szigetéről szállították át. Felszerelésük igen jó. (MTI.)

Rómából jelenti a MTI. A Stefani iroda jelentése szerint megbízható értesülések alapján megállapítható, hogy Japán minden eshetőségre tekintettel jelentős csapatösszevonásokat hajtott végre Északkinában és Keletázsia más részeiben.

HEVES JAPÁN BOMBATAMADÁS CSUNGKING ELLEN

Tokióból jelenti a NTL. Japán tengerészeti repülőgépek szerdán 7 órát tartó légitámadás során hevesen bombázták Csungkinget és találatokat értek el a város külső részének katonai berendezéseiben. Egy benzín- és egy lőszerraktár kigyulladt. Az erős légelhárító tevékenység ellenére valamilyen japán gép visszatért kiindulási pontjára.

HA ANGLIA HADAT ÜZEN KINAI-BRIT KATONAI EGYEZMÉNY MEGKÖTÉSE VÁRHATÓ

Tokióból jelenti a NTL. Mint a Domei iroda megbízható helyről értesül rövidesen várható a kínai-brit katonai egyezmény megkötése. Az egyezmény a következő megállapodásokról fog szólni:

1. Singapore lesz a gyűjtőhelye annak a hadianyagnak, amellyel Burmán át Csungkingot ellátják.
2. Anglia Indiában, Singaporeban és Burmában repülőgépgyárat és támaszpontokat létesít Csungking számára.
3. A kínai kereskedők és cégek egész Indiában támogatják a katonai egyezményt.
4. Ha Anglia hadat üzen Japánnak, csungkingi hadsereg egy angol tábornok főparancsnoksága alá kerül.

A Domei iroda további megbízható jelentések alapján arról is bejelenti, hogy a készületeket tették a burmai és a Kinába vezető összes útak együt-

tes védelmére. Erre a célra erősebb kínai kötelékek már Burmában állomásoznak. (MTI.)

AZ ANGLI NAGYKÖVET TOYODA KÜLÜGYMINISZTERNEL

Tokióból jelenti a NTL. A Domei iroda jelentése szerint az angol nagykövet szerdán felkereste Toyoda külügyminisztert és több, mint harminc perces megbeszélést folytatott vele. (MTI.)

AZ AMERIKAI KORMÁNY TILTAKOZOTT TOKIÓBAN CSUNGKING BOMBÁZASA MIATT

Washingtonból jelenti a MTI. A külügy: államtitkár szerdán az amerikai kormány erélyes tiltakozást nyújtott át Tokiónak, amiért a japán repülő-

Csungkingban amerikai felségterületet bombáztak.

ANGLIA KILTOTTÁ KIKÖTŐIBŐL A JAPÁN HAJÓKAT

Newyorkból jelenti a NTL. Anglia elhatározta, hogy a japán hajóknak megtiltja, hogy bármely brit kikötőt felkeressenek, — jelenti egy amerikai hírszolgálati iroda. (MTI.)

EDEN ISMERTETTE ANGLIA JAPÁN ELLENI INTÉZKEDÉSEIT

Amsterdamból jelenti a NTL. Eden angol külügyminiszter az alsóház szerdai ülésén, nyilatkozatot tett a távolkeleti helyzetről és ennek során felsorolta azokat az ismert gazdasági lépéseket, amelyeket az angol kormány és más kormányok a Vichy és Tokió közötti egyezmény megkötése után Japánnal szemben életbeléptettek. (MTI.)

Spanyolország nem nézhet közönyösen Portugál birtok ellen irányuló támadást

Serano Sunner nyilatkozott Spanyolország magatartásáról

Rómából jelenti a NTL. Serano Sunner spanyol külügyminiszter beszélgetést folytatott a Messagero munkatársával. Ennek során foglalkozott Spanyolország magatartásával. Arra a kérdésre, hogy milyen magatartást tanusítana Spanyolország az Azori és a Zöldfoki szigetek angol-amerikai megszállása esetén, azt válaszolta, hogy

Spanyolország nem nézhet köz-

nyösen Portugália birtoka ellen irányuló támadást.

A beszélgetés további folyamán kijelentette, hogy a teljes győzelem után Európa meg fog elégedni saját magával és az amerikai népek gondolkodni kell, hogy mit kezdjen nyersanyagjaival, mert Európa önállósága maga után vonná az egész amerikai gazdasági élet összeomlását. (MTI.)

Amerikai beavatkozás esetén Irország, Franciaország, Spanyolország is beavatkoznak

Rómából jelenti a MTI. Serano Sunner spanyol külügyminiszter érdekes kijelentéseket tett a Telegrafo madridi tudósítója előtt. Hangzottatta, hogy semmi kétség aziránt, hogy

a szövetséges csapatok vitézsége és technikai felkészültsége, kivéve a teljes győzelmet a bolsevik haderő fölött. Annak a véleményének adott kifejezést, hogy Amerika beavatkozása esetén Irországnak, Spanyolorzágnak és Franciaor-

szágnak is nyíltan bele kell avatkoznia a háborúba a tengelyhatalmak oldalán.

VESELY ESETÉN HOLLAND-INDIA ÖSSZES OLAJFORRASAIT FELROBBANTJAK

Washingtonból jelentik: Hollandia washingtoni követe kijelentette, hogy minden intézkedés megtörtént arra, hogy Holland-India összes olajforrásait felrobbantsák, ha veszély fenyeget. (MTI.)

Ismét könnyítették az elsötétítési rendelkezéseket

Budapestről jelentik: A honvédelmi miniszter augusztus 1-től kezdődően újabb elsötétítési könnyítéseket engedélyezett. A most kiadott rendelet az országot három részre osztja fel:

A nyugati rész az, amely már eddig is bizonyos könnyítéseket élvezett és amely a Balassagyarmat, Gödöllő, Üllő, Fülöpszállás, Kiskőrös, Bácsalmás és Zombor városok, illetőleg községek által meghatározott

vonaltól — beleértve a felsorolt városokat és községeket is — nyugatra fekszik.

A keleti rész az, amely a Kassa, Szeps, Edelény, Lillajárd, Tiszafüred, Kunmadaras, Dévaványa, Bekéscsaba és Kevermes városok, illetőleg községek által meghatározott vonaltól — beleértve a városokat és községeket is — keletre fekszik.

A középső országrész a kettő között fekvő terület.

A könnyítés abban áll, hogy augusztus 1-től kezdve a magánvilágítás elsötétítését a nyugati országrészen 0.30 perckor, a középső országrészen pedig 23 órakor kell végrehajtani. Ugyancsak augusztus 1-től kezdve a járművek elsötétítése a középső országrészen sem esik korlátozás alá. A keleti országrészen egyelőre könnyítés nincs, itt a magánvilágítás és járművek elsötétítését a rádió és sajtó által közölt időpontokban kell továbbra is végrehajtani. A könnyítésekkel kapcsolatban nyomtatékosan felhívja a honvédelmi miniszter a lakóházak és egyéb épületek tulajdonosait arra, hogy esetleges légvédelmi riadó jelzésekor a világítást azonnal kapcsolják ki.

Kisajátítások a MAVAUT üzemtelep céljaira

Nagyvárad thj. város polgármestere, illetve a város gazdasági ügyosztály, 27.773—1941. sz. a. a következő hirdetményt adta ki: Nagyváradon a MAVAUT üzemtelep céljaira megszerzendő területekre vonatkozólag elkészített kisajátítási terv és összeírás alapján nagyméltóságu m. kir. kereskedelem és közlekedésügyi miniszter ur a nagyváradj 486. számú tkvi betétben felvett 5016-3 és 5017-5 hrsz. Sala Flórián nagyváradj és Benedek Artúr, szül. Bleyer Elza gúgesti lakosok nevével álló ingatlanrészek megszerzésére a kisajátítási jogot 53.143.-X. 1941. szám alatt kelt rendeletével a m. kir. államvasutak javára engedélyezte, az 1881. évi XLI. t. c. 33. paragrafusa alapján a kisajátítási eljárást a fenti ingatlanokra elrendelte és annak folytatása végett az ingatlanokra vonatkozó tervrajz és kisajátítási összeírás 2—2 példányát megküldötte.

Nagyvárad thj. város közigazgatási bizottságának elnöke az 1881. évi XLI. t. c. 33. §. 2. bekezdése alapján a kisajátítási tervek megállapítása és megfelelő záradékkal ellátása végett Nagyvárad thj. város polgármestere, vagy helyetteséből, a város tisztifőügyészéből és az államépítészeti hivatal főnökeiből álló bizottságot kiküldötte és a bizottsági eljárás határidejét Nagyvárad thj. város székházához 1941. évi augusztus hó 16. napjának d. e. 11 órájára kitűzte.

A kisajátítandó ingatlanokra vonatkozó tervrajz és kisajátítási összeírás az 1941. évi július hó 24-től augusztus hó 7-ig terjedő 15 nap alatt Nagyvárad város gazdasági ügyosztályánál (I. em. 24. sz.) közszemlére van kitéve.

Erről az érdekelteket azon figyelemmel értesítem, hogy a tárgyaláson jogában áll minden tulajdonosnak a kisajátítási terv ellen felszólalni és kifogásait jegyzőkönyvbe vétetni. Ennek elmulasztása azzal a jogi következménnyel jár, hogy a kisajátítási terv végleg megállapítottnak és a nem nyilatkozó által elfogadottnak tekintetik. A bizottság a kisajátítási terv felett akkor is érdemben fog határozni, ha az érdekeltek közül senki sem jelenik meg. A megjelenés elmulasztása miatt igazolásként helye nincs.

Nagyvárad, 1941. július hó 19.

Dr. Gyapay László,
h. polgármester

Kávéházakban és vendéglőkben kérje a Magyar Lapok-at.

Sertéshizlalók!
Uradaimak! Gazdaságok!
Ipari sertéshizlalók
és sertéskereskedők
figyelmébe!

Közöljük, hogy úgy kövér, mint sovány sertések értékesítésével foglalkozunk. Felkérjük, hogy hízott és sovány sertéseiket eladásra felkínálják a Nagyváradj Husiparosok Szövetsége sertésbeszerző osztályának Nagyvárad Város Kézvághídi telepén. Távbeszélő: 19-31 Reggel 8-tól este 8-ig állandó irodai órák.

Megyételeire keresünk jó állapotban levő National-cassát.

Victoria

Mióta kialakult az európai keresztadójárat széles arcvonala, „Victoria” szó kezdőbetűjéről ismernek egymásra mindazok, akik rendíthetetlenül hisznek az igazi ügy győzelmében. Az Északi Jeges-tengertől Krétáig, a La Manche-csatornától a Fekete-tengerig más és más alakban, különböző formákban a „V” betű jele tűnik fel házak falán, utcák aszfaltján, templomok tornyán.

Victoria! — ezt hirdetik mindazok akik nemcsak a német győzelemben hisznek, hanem érzik és tudják, hogy a bolsevizmus elleni küzdelem minden európai ember közös ügye. Azt jelenti a „V” betű, hogy Németország győzelme Európa győzelme lesz a bolsevista barbárság fölött s egyben az igazság, erkölcs, tisztesség diadala egy beteg, bűnös, elkorhadt világrendben.

Nemcsak a barátok, a szövetségesek földjén jelenik meg eaddig a „V” betű. Ott van mindenütt, azokban az országokban is, amelyek a közeljövőben ellenléleként álltak szemben Németországgal. Jelenti a népek felismerését, hogy csak egyetlen ellenség áll a kontinenssel szemben: a Szovjet és a vele szövetséges Anglia és a zsidóság. Párizsban ott világít már az óriási „V” betű az Eiffel-torony csúcsán, a francia vidéki városok sorban megteltek az európai szolidaritás szimbólikus jelével s a francia főváros járdáin, házfalain az egyre szaporodó „V” betűk hirdetik, hogy a francia nép is felismeri, hol kell állania a történelem sorsdöntő óráin. Hollandiában „V” betűs autók közlekednek, „Victoria” monogramját vetítik a mozikban, Prágában „Victoria”-utcat neveztek el és „Victoria” névre keresztelték a vendéglőket, kávéházakat. Belgiumban a „V” betű jele alatt közlekednek a mozdonnyok, a vasúti kocsik Norvégiában a pályaudvarok homlokzatára írták a „V” betűt s alá a jelmondatot: „Németország győzelme Norvégia győzelme is!” Krakkóban,Varsóban a legmagasabb épületek transzparencsairól világít a „V” betű.

A német rádió ezt a betűt sugározza az éterbe minden hadijelentés után s a három rövid egy hosszú Morse-jel hirdeti, hogy a német nép rendíthetetlenül hisz a végső győzelemben. Vele együtt hisznek elsősorban a barátok, akik nemcsak a hitet, bizalmat adják, hanem életüket, vértüket is áldozzák a nagy célért.

S aki látja a diadalmasan előretörő seregeket, a világtorradalom fővárosa fölött „V” alakban megjelenő német stukákat aki figyeli, hogy mind szorosabban kovacsoldódik az európai egység, tudja, hogy e jelben Európa valóban győzni fog.

Frenczel Sándor

tükör és üvegcsiszolda

Tábla-üveg nagy raktár
Képkerekezés

Falburkoló üvegcsempék
gyári lerakata

Nagyvarad, Szt. Janos u. 44-48.

Telefon: 19-13

USA-támaspontok Európában

Izland megszállása csak kezdet volt

Serano Suner spanyol külügyminiszter tegnapi nyilatkozatában újra felvetette annak lehetőségét, hogy az U. S. A. támaszpontokat foglalja el Európában. Időszerű lesz, tehát ezzel a kérdéssel alaposan foglalkozni.

(MN) Azzal, hogy az amerikai csapatoknak parancsot adott Izland megszállására, Roosevelt végképpen letért arról a politikáról, amelyet a két világtenger hajóitól nyaldosott Amerika különleges helyzetére való tekintettel George Washington anakidején a következő szavakkal ajánlott utódai figyelmébe:

„Vajjon miért kellene ennek a különleges helyzetnek előnyeirel lemondanunk? Mi értelme lenne saját földünket elhagyni, csak azért, hogy idegen földön álljunk?”

Mig Roosevelt az 1939. évi pán-

amerikai konferencián a „nyugati félgömb” előterét a 300 mérföldes zónában állapította meg, március hó 28-án mondott beszédében az Egyesült Államok biztonsági övezetébe Grönlandot és Izlandot is beiktatta. Később Roosevelt Angliával megkötötte az úgynevezett torpedóromboló-egyezményt, mely módot adott Amerikának arra, hogy az amerikai angol birtokok összes szigetein támaszpontokra tegyen szert. Hogy a brit felségjogoknak ezzel a nagyon is egyértelmű megszüktetésével a szigetek politikai jövőjét illetően Amerika még nem mondta ki a végső szót, az egész világ történelmi tényként könyvelte el. Miután Izland megszállása után Washington a nyugatindiai birtokait nemzetközi jogi helyzetét nyilatkoztatta az Egyesült Államok Izlandhoz való viszonyának mintaképeül, erre helyénvaló most ismét felhívni a figyelmet.

Hol kezdődik el az imperializmus?

Mig azonban valamiképpen talán el lehetne ismerni, hogy a karib tenger valóban az Egyesült Államok védelmi övezetéhez tartozik, Észak-Amerikának Grönlandon keresztül Izland és Skócia felé irányuló expedícióját lehetetlen másnak, mint Európa életébe való imperialista beavatkozásnak minősíteni. A nyugati félgömbre való hivatkozás itt már mindenképpen nevésséges érvelés lenne, hiszen hasonló címen Amerika saját életében tullepve az egész földkerekség ügyeibe való beavatkozásra igényt tarthatna.

Az izlandi partraszállás valóban nagy figyelmet keltett Tokióban, Vichyben, Lisszabonban és Madridban is. Ezekben a helyeken nem felejtették el, hogy május 28-án Grönlanddal és Izlanddal együtt Dakartól, az Azórokról és a Zöldfoki szigeteiről is megemlékezett Roosevelt és kijelentette, hogy ha ezek a fontos pontok a tengelyhatalmak kezére

kerülnek, ez a nyugati félgömb közvetlen és súlyos veszélyeztetését jelentené. Minthogy az Egyesült Államok Izlandot már megszállották, bár német részről semmi vállalkozást nem hajtottak végre a sziget ellen és efféle szándékokra sem lehetett következtetni, nagyon is kézenfekvő a feltevés, hogy az USA hasonló dinnissal az Atlanti ocean déli részének kulcsfontjait is megkísérli kezébe kaparintani, annál is inkább, mert ez a szándék nemcsak hónapok óta tárgya a beavatkozáspártiak és elszigetelődéspártiak vitáinak, hanem az izlandi eset óta különösen sok szó esik róla. Amikor az amerikai szövetségi hadseregnek legjobban motorizált és legkorszerűbben felszerelt hadosztályát a szárazföldről Pretóriába szállították, az amerikai sajtó ebben már az első lépést látta a Dakar, az Azórok és a Zöldfoki-szigetek ellen tervezett rajtaütés megvalósítására!

Nem lesz könnyű dolog!

Roosevelt természetesen tudatában van annak, hogy itt nem lesz olyan könnyű dolga, mint Izlandban, melyet az angolok előzőleg már ugyanis megszálltak — és figyelemreméltó módon továbbra is megszállva fognak tartani — és ahol már a gyakorlatilag különben teljesen önálló izlandi kormány „felhívására” lehetett hivatkozni. A portugálok és a franciák félreérthetetlen módon kifejezésre juttatták elszántságukat, hogy egy esetleges amerikai rajtaütésnek minden eszközzel ellenszempülnek és ugyanez áll Spanyolországra nézve is, ha az USA a Kanári-szigetek iránt is a megengedhető mértéken túlmenő érdeklődést tanúsítana.

Nem amerikai beltenger az Oceán

Nyilvánvaló, hogy az Azóroknak az Atlanti-óceán északi, a Zöldfoki-szigeteknek pedig az Atlanti-óceán déli felében lebonyolódó forgalom szempontjából rendkívüli jelentősége

van, az Oceán azonban semmiképpen sem lehet amerikai beltenger, melynek partszegélyeire vagy keleti szigeteire az Egyesült Államok igényt tarthatna. Még kevésbé van joga az

Amerika és Európa-Afrika közötti légiforgalom monopóliumára, melyet az európai légiforgalmi társaságok rovására már nem egyszer követelt, annak ellenére, hogy a Lisszabon és az északamerikai Clipper-forgalom fenntartását egy európai állam sem kifogásolta.

Roosevelt mind messzebbre nyúló előtér-politikája, mely szembeszökően támadó jellege ellenére arra a hajónál fogva előráncigált érvre hivatkozik, hogy a tengelyhatalmak az USA-t fenyegetik, az Atlanti-óceán fölötti európai légi járatokra hivatkozva akarja elhivatolni, hogy Amerikát ezeken az utvonalakon bombázó repülőgépek is megáramadhassanak. De mit mondanak a távolságok? Lisszabontól az Azórokról 1700 kilométeres légi utat kell megtenni, innen New York pedig éppenséggel 4200 kilométernyire fekszik. A déli utvonalon a Zöldfoki-szigetek 2800 kilométerre fekszenek és a braziliai partokig a repülőgépeknek még 2600 kilométeres utat kell megtenniük. A nyugati félteke légi veszélyeztetéséről tehát komolyan nem lehet beszélni.

Európaellenes blokádnak készül

Amerika ezt az állítást valójában csak propagandacélokra állítja az előtérbe és amikor a levegőt emlegeti, a tengerre gondol. Amerika érdeklődése a „tengerek szabadságának” szól, természetesen washingtoni értelmezésben: mértékadó amerikai körök nem egyszer említették meg a hadicélok között a villágtengereken való hajózás monopóliumát, melyből az amerikai gyámság alá kerülő Anglia már csak másodsorban vehetné ki a részét. Ami pedig a most folyó háborút illeti, Amerika a New York — Fokváros átló irányában történő hadiszállítástokat tartja szem előtt. A nyugatafrikai partok menti folytatásának biztosítására lenne hivatva, melynek jelentőségét az a körülmény is rendkívül emeli, hogy a Földközi-tenger elzárása esetén Anglia csak itt tarthatja fenn összeköttetését Indiával és Ausztráliával.

Portugália atlanti-océáni szigeteinek és a francia Dakar megszállására irányuló törekvéseknek tehát semmi közük sincsen a nyugati félteke „biztosításához”. Ezek a célkitűzések sokkal inkább egy messzelelkű programot tartanak szem előtt, azzal a közelebbi céllal, hogy az Európa elleni blokádnak megvalósításával a délamerikai államokat legmentesebben elzárják európai vásárlóktól és szállítóktól. Az Egyesült Államok a délamerikai államokat gazdasági és politikai befolyása alá akarja vonni, még pedig nemcsak a háború tartamára, hanem örök időkre.

Vitéz Somogyvári Gyula művei:

Virágzik a mandula köve 6— P
Ne sárguli, fűzfa! „ 8:50 P
Es Mihály harcolt „ 8— P
Mégis élünk „ 7— P
„ fűzve „ 5— P

Kaphatók könyvosztályunkban.

Belvárosi mozgóban

Nápoly a csókok tüzeiben

Forró dalok és szenvedélyek filmje.
Hétfőtől: **Hölgyek előnyben**
magyar vigjáték.

Telf. 13-51. Korona Filmszínház Kossuth u. 1

Csütörtökön utoljára: **Táncosnő**

Péntektől:

Te vagy a dal Apolló filmszínházban
A szenzációk filmje**Frankenstein fia**

Főszerepben Boris Karloff, és Lugosi Béla
Csak 16 éven felülieknek.

GAZDASÁGI ÉLET**Egységes alapszabályminta jelent meg a közjóléti szövetkezetek részére**(Hetedik közlemény.)
38. §.**A leltár és a mérleg készítésének elveit, valamint a nyereség-veszteség kimutatásának módjait.**

A szövetkezet tartozik minden üzletév utolsó napján a tényleg meglévő vagyonszólóról leltárt felvenni és az év végén mérleget készíteni.

A leltár és a mérleg összeállításánál — amennyiben a fennálló törvényes rendelkezések másként nem rendelkeznek, — a vagyonszólókat általában a következőképpen kell értékelni: az ingatlan vagyont, valamint az üzleti berendezést és egyéb oly vagyontárgyakat, amelyek nem továbbadásra, hanem a szövetkezet vagy üzemi állandó használatára vannak szánva, beszerzési értékkel;

az áru- és anyagkészletet az üzletév utolsó napján érvényben lévő piaci középáron;

az értékpapirokat az üzletév utolsó napján, vagy ha akkor jegyzés nem volt, a megelőző utolsó jegyzési napon a budapesti értéktőzsdén jegyzett középáron, a tőzsdén nem jegyzett értékpapirokat pedig beszerzési értékkel;

a kölcsön és egyéb követeléseket, valamint tartozásokat az üzletév utolsó napján volt tényleges tőkeértékben, a kamat mellett a követeléseket és tartozásokat azonban az üzleti év végéig esedékessé vált kamatokkal együtt.

A kétes követelések valószínű értékben veendő számításba, a behajthatatlanok pedig a Felügyelőség engedélyével leirandók.

Az első szervezési költségeiből a követelések közé csak annyi vehető fel, amennyi azoknak legfeljebb öt évre való felosztása mellett az illető üzletév végén fennmarad.

A mérleg vagyonszólóján vagyonszóló szövetkezet összes cselekvő vagyont kell feltüntetni, mégpedig külön-külön tétel alatt:

a) a pénztári készlet;

b) a folyószámla és egyéb pénzügyi betéteket;

c) az értékpapirokat;

d) az ingatlanokat; ezeknél külön altételként, mint részösszegeket kell kimutatni a szövetkezet saját használatára szolgáló ingatlanok értékét és a szövetkezet által továbbadás céljából vásárolt ingatlanok értékét;

e) az ingóságokat;

f) az üzemeket; ezeknél külön altételként kell, mint részösszegeket kimutatni a felszerelések és berendezések értékét, az anyagkészletek értékét, a gyártmányok értékét és a követeléseket;

g) az árukészletet;

h) a követeléseket; ezeknél külön altételként kell, mint részösszegeket kimutatni a házipítésre, tartozásra adott kölcsönöket, valamint ingatlanjuttatásokból keletkezett hátra-

lékos törlesztési részleteket, továbbá az ingók vételárának hitelezése folytán keletkezett tartozásokat, végül az egyéb természetű követeléseket;

i) a veszteséget; ennél külön-külön altételként, mint részösszeget kell kimutatni az üzemek előző évekről áthozott veszteségét, az üzemek folyó üzletévi veszteségét, a szövetkezet pénzügyi és anyaghitelezési üzletágainak előző évekről áthozott veszteségét, pénzügyi és anyaghitelezési ágak folyó üzletévi veszteségét.

A mérleg teheroldalán teherként a szövetkezet tiszta vagyont, összes szenvedő vagyont, a múlt évekről áthozott nyereségeket, továbbá a folyó üzletévi nyereséget kell feltüntetni, mégpedig külön-külön tételként;

a) az üzletrésztöket;

b) az értéksökkenési tartalékot; ennél külön-külön altételként kell, mint részösszegeket kimutatni úgy az ingatlanoknál, mint az ingóságoknál az értéksökkenési tartalékot;

c) az üzemeket; ennél külön-külön altételként, mint részösszegeket kell kimutatni a felszerelések és berendezések értéksökkenési tartalékát és a tartozásokat;

d) a hitelezőket; ennél a tételnél külön-külön altételként, mint részösszeget kell kimutatni a Nép- és Családvédelmi Alapból forgótőkére kapott kölcsönt és az egyéb hitelezők részéről hitelezett összegeket;

e) a nyereséget; ennél külön-külön altételként, mint részösszegeket kell kimutatni az üzemek előző évekről áthozott nyereségét, az üzemek folyó üzletévi nyereségét, a pénzügyi és anyaghitelezési üzletágak előző évekről áthozott nyereségét és a pénzügyi és anyaghitelezési üzletágak folyó üzletévi nyereségét.

A szövetkezet évi tiszta nyereségét akként kell kiszámítani, hogy az üzletévi jövedelmeiből ugyanannak az üz-

letévi veszteségeit (áruveszteség, üzleti költségek — személyi és dologi kiadások, közterhek, kamatok, értékpapirveszteségek, leírások, stb.) le kell vonni. A fennmaradó rész a szövetkezet tiszta nyeresége.

Tiszta veszteség az üzletév veszteségeinek ugyanazon üzletév jövedelmeiből nem fedezhető része.

A nyereség-veszteségszámla veszteségoldalán ki kell mutatni, mégpedig külön-külön tételben:

a) az ügyviteli költségeket; itt külön altételként, mint részösszeget kell kimutatni a tisztviselői és egyéb fizetéseket, béreket, stb., a dologi kiadásokat és a kiszállási költségeket;

b) az üzemek költségeit; itt külön-külön altételként kell kimutatni a tisztviselők és nem munkajátszamba tartozók fizetését, a szorosan vett üzemi költségeket, a munkabéreket, az adókat és egyéb illetekeket és a leírásokat;

c) az adókat és egyéb közterheket;

d) a szövetkezet által törítendő kamatokat;

e) a beszerzett áruk esetleg mutatkozó veszteséget;

f) az értékpapir-számlán esetleg mutatkozó veszteséget;

g) a sokgyermekes adósok részére ingatlan kölcsönöknél az elengedéseket;

h) a folyó üzletévben eszközölt leírásokat; e tételnél külön-külön altételként mint részösszeget kell kimutatni az értéksökkenési leírásokat ingatlanoknál, a behajthatatlan követelések leírását ingatlanra adott kölcsönöknél és a behajthatatlan követelések leírását vételhitelezéseknél.

A nyereség oldalán külön-külön tételben kell kimutatni:

a) a kamatjövödelmeket és az értékpapirszámlákat;

b) az üzemek jövedelmeit;

c) az áruüzletet, mégpedig külön a saját áru és külön a bizományi áru után elért nyereséget;

d) az értékpapiroknál árfolyamkülönbözetben mutatkozó nyereséget;

e) az ingatlanokból eredő jövedelmeket;

f) a kezelési költségterítéseket;

g) a jutalékokat és egyéb jövedelmeket;

h) a Nép- és Családvédelmi Alap által a sokgyermekes adósok részére nyújtott engedmények megtérítésére adott összegeket;

(Folytatjuk.)

Elbocsájtatható a tisztviselő, ha reggel fél 8 órára nem akar irodában lenni

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Az egyik nagy fővárosi iparvállalat tisztviselőivel körözvényen közölték, hogy április 15-től kezdődően a munkaidő az eddigi reggeli 1/29 helyett 1/28 órakor kezdődik. Az egyik tisztviselő ezt a közlést nem volt hajlandó tudomásul venni, mire a vállalat azonnali hatállyal elbocsátotta. Ezek után a tisztviselő jogait illetően a törvényszék a perben elsőfokon ítélező bírósággal egyetemben a keresetet elutasította. Az ítélet indokolása szerint az alkalmazott a

munkaidő új beosztásának, illetőleg meghosszabbításának elfogadását joggal csak akkor tagadhatja meg, ha a felek a jogait illetően megkötötték. Enélkül a munka megkezdése időpontjának meghatározása a munkaadó üzemének szükségessége szerint a munkaadó joga és ehhez a munkavállaló alkalmazkodni tartozik. hacsak a munkaidő kezdőpontja a szokástól feltűnően nem tér el. A jelen esetben a jogait szerződés úgy rendelkezik, hogy a munkaidőt az igazgatóság esetről-esetre határozza meg. Minthogy a munkaidő betartásának jogáról a munkaadó nem mondott le és minthogy az ujonnan meghatározott munkaidő kezdete: reggeli 1/28 óra nem olyan időpont, amely a szokástól lényegesen eltér, a munkavállalónak nem állott jogában a rendelkezés teljesítését megtagadni és így a munkaadó jogosan élt az azonnali elbocsátás jogával. Tehát a munkavállalót felmondási járandóság nem illeti meg.

Elkészült a Szent István heti ünnepek nagyszabású zenei programja

Budapestről jelentik: A főváros idegenforgalmi hivatala hatalmas előkészületeket tesz az idei Szent István heti ünnepek műsorának összeállítására. Már elkészült az ünnepi hét zenei programja, amely minden eddiginél nagyszabású. Egész sereg hangversenyt rendeznek a főváros különböző helyein, zenekarok és dalárdák tömegének részvételével. A zenei program kiemelkedő eseménye a Városi Színházban rendezendő reprezentatív ünnepi magyar díszhangverseny lesz, amelyet augusztus 24-én az ünnepi hét befejezése alkal-

mából a Székesfővárosi Zenekar mutat be neves szólisták részvételével és egyik legkitűnőbb karmesterünk vezényletével.

A Magyar Dalegyesületek Országos Szövetsége kötelekében egyesült dalosegyesületek augusztus 18-án, délután 6 órakor a főváros valamennyi kerületében egyidőben dalosmüsort mutatnak be. Augusztus 19-én és augusztus 20-án pedig a cserkészzenekarok vonulnak végig takarodóval és ébresztővel a főváros főbb utonalain. (Magy. Tud.)

Zakar András

Tihamér püspök élete

ahogyan kortársai látták
Ara füzve 4, kötve 5 Pengő.

Királyi Magyar Egyetemi Nyomda kiadása.

Kapható könyvosztályunknál.

H I R E K

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD.
SZILAGYI DEZSÓ-UTCA 3 SZÁM.

ELOFIZETESI ARAK: Egész évre 90.
félre 15, egy óra 2.50 pengő
Egyes szám ára 10 fillér

Telefon: 12.27.
Postatakarékpénztári csekk számlánk
száma: 72.301.

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem
adunk vissza

MIKOR KELL SÖTÉTITENI?

MTI. A magánvilágítás, lakóházak és
gépjárművek elsötétítését 20 óra 20
perckor kell végrehajtani július 31-én.

Petőfi Sándor

92 év távlatából zúg fel lelkünkben egy fájó emlék: a félegyházi csata gyászos emléke. 1849 július 31-én, mire a nap lehanyatlott, magyar vér öntözötte a Segesvár mellett mezőket s ebben a nagy magyar vértengerben elfolyt a leglángolóbb léleknek, a legszabadságszeretőbb magyarnak. Petőfi Sándornak a vére is. Amit a nagy költő hónapokkal azelőtt megálmodott s amit szent rajongásában oly forrón óhajtott, most beteljesedett. Ott esett el ő a harc mezőjén, holtesten át fuvó paripák száguldottak, csontjai szerteszóródtak s ő maga sohasem látta meg többé ábrándjainak meseországát, a rajongva szerelt Alföldet. Elment közülünk, üthagyta délibábos szülőföldjét, üthagyta a Duna-menti kis lakot, fiatal feleségét s üthagyott maga mögött egy sír, vérező, megtépelj népet. Sokan nem hitték akkor halálát, még évtizedek múltán is visszavárták, de hiába. Keresték a holtestét, felkutatták a csatateret, a környéket, de Erdély hegyei nem adták vissza az Alföld nagy szülőjét. Ma már tudjuk, hogy 92 évvel ezelőtt lehullt a magyar égről a legfényesebb csillag, a csatába rohanó, szabadságot élőhaló nagy magyar elttint, megsemmisült, szerte hulló csontjait elnyelte a véres magyar föld, de a lelke azóta is itt él közöttünk. Ez a halhatatlan lélek ott van az Alföld délibábjában, megtaláljátok a Kárpátok jenyvesekkel borított bércein, mindenütt, ahol magyar szívek dobognak. Petőfi együtt maradt népével; velünk volt a Bach korszak elnyomatásában, velünk a világháború vérzivatarában, velünk van most is, amikor honvédek ismét megbosszulják az ő halálát, azon a népen, amely kioltotta az ő életét és kiütötte a fegyvert a magyar kezekből. Petőfi velünk volt és velünk marad, ahogyan ő maga megjövendölte:

Anyám az álmok nem hazudnak,
Takarjon bár a szemfödél,
Dicső neve költő fiadnak,
Anyám soká öröklőn él

BARICS LÁSZLÓ

RENDEZTÉK A NÉMET-MAGYAR ÁRUFORGALMAT A JÜVŐ GAZDASÁGI ÉVRE. Budapest, a Magyar Távirati Iroda jelenti: A német-magyar gazdasági kapcsolatok szabályozásával megbízott német és magyar kormánybiztoságok július hetedikétől 29-éig tartották Budapesten az évenkénti főülését. Megállapodtak a német-magyar áruforgalom alapjaiban a következő gazdasági évre.

ORVOSI HIR. Dr. Sándor János belgyógyász, kórházi főorvos, szabadságáról hazaérkezett és rendelését megkezdte. Kossuth-utca 13. sz.

A 4-ES HONVÉD BAJTÁRSI KÖR összes tagjai hétfőn, augusztus 4-én a Tűzharcos Otthonban (Széchenyi-utca 13.) megbeszélést tartanak. Tárgy: Ezrednap, zászló, emléktábla, stb. Ennek folyán a rendes társasvacsora a Kék Macská-ban elmarad, helyette a megbeszélés után tetszés szerinti bajtársi találkozó.

TÖBBSZÁZ KOMMUNISTÁT TARTÓZTATTAK LE VARNÁBAN. Várnából jelentik: Várnában a rendőrség nagyszámu kommunistát tartóztatott le. Akiknek az volt a feladatuk, hogy a komintern parancsának értelmében kikötőberendezéseket romboljanak szét. A letartóztatottak száma többszáz. (MTI.)

BE KELL JELENTENI A GAZDASÁGI CELEDEKET. Nagyvárad thj. város adóhivatala 7076—1941. adóhiv. szám alatt a következő hirdetményt adta ki: Hivatkozással a 37700—1924. VI. 2. F. M. továbbá a 70.000—1934. VI. 3. F. M. sz. rendeletekre, felhívom azon munkaadókat, akik gazdasági cseledeket alkalmaznak, ideértve a vincellereket, a tehenészetekben alkalmazott cseledeket, a gazdasági (külső) cseledeket (szegődvényes iparos, idénymunkás, stb.), hogy f. évi aug. 4-ig bezárólag gazdasági cseledeiket a városi adóhivatalnál jelentse be, mert ellenkező esetben a fentemlített törvényekben kiszabott büntetést fogom alkalmazni. Bejelentendő a munkaadó neve, lakhelye, a gazdasági cseléd neve, szolgálati minősége és a gazdasági cseléd vagy munkás születési éve. Nagyvárad, 1941. július 31. Városi adóhivatal.

A CELLDÖMÖLKI BENCÉS APÁTSÁGI TEMPLOM RESTAURÁLÁSA. A közel 200 éves celldömölki apátsági templom, amely a máriacelli templom mintájára épült és azóta többször került átépítésre, vagy tatarozás alá, már nagyon rászorult az újabb restaurálásra. Az eredeti terveket teljes egészükben ezúttal még nem tudták megvalósítani, de a templom belső restaurálásához, amelynek költségeihez a Szent Benedek-rend 25.000 pengővel járult hozzá, már hónapokkal ezelőtt hozzáfogott Borsa Antal győri iparművész, aki a megbízást kapta. Ezúttal a templom hajójának hat mennyezeti boglárjába festenek egy-egy színes képet Szűz Mária életének eseményeiről; alaposan restaurálják, festik és aranyozzák a főoltár koronáját, két mellékolttárt, a szószekeket, a kórust és az orgonát, új keresztutat állítanak létsza kőből, a falakba illesztett domborművekkel és remélik, hogy ezzel a hatalmas munkával őszig elkészülnek. A restaurálási munkálatokat nagy érdeklődéssel kísérik előkelő rendi és egyházi személyiségek, így legutóbb báró Apot Vilmos győri megyéspüspök és Kelemen Kriosztom m. kir. titkos tanácsos, pannonhalmi főapát tekintették meg az eddig elkészült munkálatokat és azokért legteljesebb megalégedésüket nyilvánították a jeles győri iparművészeknek.

POLA NEGRI MEGKAPTA A BEUTAZÁSI ENGEDÉLYT AMÉRIKÁBA. Newyorkból jelentik: Pola Negri, az ismert filmszínésznő megkapta az amerikai hatóságok engedélyét a beutazásra. Az engedély úgy szól, hogy Pola Negri fel fogja venni az amerikai állampolgárságot is.

30 PENGŐ A BUZA VAGYONVÁLTSÁGA. Budapest, a Magyar Távirati Iroda jelenti: A pénzügyminiszter a mezőgazdasági ingatlanok vagyonváltsága fejében fizetendő buza árát a földművelésügyi miniszterrel egyetértésben augusztus hóra métermázsánként harminc pengőben állapította meg.

GYORS FEGYVERNEMŰ HADAPRÓDISKOLA LESZ NAGYVÁRADON. Mint a Honvédelmi Közlöny írja, új katonaiskolát állítanak fel. Műszaki hadapródiskolát létesítenek Budapesten, a Bolyai János honvéd műszaki akadémián, gyalogsági hadapródiskolát állítanak fel Sopronban, gyorsfegyvernemű hadapródiskolát Nagyváradon, repülő hadapródiskolát a Bolyai János akadémián és a Gróf Károlyi István tiszti főnövelő intézetet Nagykárolyban. A katonaiskolák parancsnoksága augusztus 1-én alakul meg. (MTI.)

MEGALAKULT AZ ERDÉLYRÉSZI FÜRDŐK SZÖVETSEGENEK HOMORÓDI ÉS SZÉKELYUDVARHELYI TAGOZATA. Július 27-én az udvarhelymegyei fenyes üdülőhelyen, a borvizéről híres Homoródfürdőn megalakult az Erdélyrészi Fürdők Szövetségének homoródi és székelyudvarhelyi tagozata. Az alakuló gyűlésre a marosvásárhelyi szövetségi központ dr. Hefty Gyula Andor tanár igazgatót küldte ki, aki a tekintélyes számban összegyűlt villatulajdonosok és székelyudvarhelyi vezető férfiak előtt tanulságos előadásban fejtegette a Szövetség céljait és a Szövetség munkájának fontosságát, azután megválasztották az elnökséget.

ELMARADT A SZÉKELYKERESZTURI PETŐFI ÜNNEP. Székelykeresztről jelentik: Székelykereszturn, ahol tudvalevőleg a segesvári csata előtti utolsó éjszakáját töltötte Petőfi Sándor, emlékünnepet akartak rendezni. Tekintettel azonban a háborus viszonyokra, ez az ünnepség elmarad és mindössze egyetlen virágcsokrot helyeznek a Gyárfás-kuria falán elhelyezett márványtáblára, amely azt hirdeti, hogy a halhatatlan költő ebben a házában töltötte utolsó éjszakáját.

A KOLOZSVÁRI ÖREG GAZDASZOK FELSZABADULÁS UTÁNI ELSŐ ÜNNEPELYES TALÁLKOZÓ AUGUSZTUS 16-ÁN. Kolozsvárról jelentik: Már megemlékeztünk arról, hogy a kolozsvári m. kir. Gazdasági Akadémián végzett okleveles gazdák összes évfolyamai a felszabadulás után első ízben rendezik meg ünnepélyes találkozójukat a Gazdasági Akadémia Alma Mater-ében ez év augusztus 16-án, szombaton. A találkozó megrendezésében a Gazdasági Akadémiát hathatósan támogatja az EMGE és a Budapesten székelő Magyar Gazdatisztek Országos Egyesülete is. Ez utóbbi javaslatára az öreg gazdasztalálkozó erdélyi és székelyföldi tanulmányi szemlével is bővül. Ezuton is felhívjuk mindazokat, akik a kolozsmonostori Gazdasági Tanintézetben, illetőleg a Gazdasági Akadémián szereztek meg diplomájukat, hogy ezen a felszabadulás utáni első ünnepélyen, az „öreg-gazdász” találkozóon minél nagyobb számban jelenjenek meg. Felvilágosításért az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesülethez is bizalommal lehet fordulni. Kolozsvár, Mátyás-utca 22. Telefon 21—58 vagy 31—74 szám alatt.

VÉGREHAJTÓI KINEVEZÉSEK NAGYVÁRADON ÉS A MEGYÉBEN. Nagyvárad. Saját tud. A hivatalos lap szerdai száma közli, hogy a m. kir. igazságügyminiszter rendelkezése szerint az alábbi járásbíró-sági végrehajtókat nevezte ki: Kovács Márton bánffyhungyadi lakost a bánffyhungyadi, Zsigmond Géza pest-szenterzsébeti lakost a margittai, Vannay András debreceni lakost a nagyszalontai, Török Antal és Dobos István nagyváradai lakosokat a nagyvárad, Völgyi Gábor nagyváradai lakost a székelyhídi járásbíró-ságokhoz való beosztásra kinevezte.

Mérlegkészítő és javító
Hitler Adolf utca, 26 szám.
SLIDER JÓZSEF

A BOLGÁR KIRÁLYNE RÓMÁBAN. Rómából jelenti a Stefani: A bolgár királyné, az olasz uralkodópár leánya szerdán Olaszországba érkezett. (MTI.)

ÖNGYILKOS LETT EGY SZALDOBÁGYI GAZDÁLKODÓ. Nagyvárad. Saját tud. Csütörtökön délelőtt 11 órakor a hegyközszáldobágyi csendőrség telefonon jelentette a nagyváradai ügyészségnek, hogy Szilágyi József 39 éves gazdálkodó házában egyrészt felakasztotta magát és meghalt. Minthogy öngyilkosságára a jelek szerint különös ok nem volt, az ügyészség bevezette a vizsgálatot.

Megható hálalevelet intézett egy lengyel pap Hitler vezérkancellárhoz

Berlinből jelentik: Az egyik német haditudósító beszámol arról, hogy amikor a felszabadított Zaleszie lengyel helység papja meghallotta, hogy az egyik német hadseregcsoport vezetője faluja közelébe ütötte fel főhadiszállását, rögtön útrakelt és bebocsátást kért a német tábornokhoz. Amidőn szándéka iránt érdeklődtek, írást húzott elő papi öltönyéből, amely Hitler birodalmi kancellárhoz volt címezve s a következő szöveget tartalmazta:

„Kérem Nagyméltóságodat, fogadjon a magam és egyházközségem legmélyebb háláját, akik e nehéz években hívek maradtak egyházunkhoz, hogy megszabadított bennünket a bolsevista uralom borzalmaitól. A Mindenható őrizze meg Nagyméltóságodat sok-sok éven át és adja áldását a német fegyverekre a kommunizmus megsemmisítéséhez.”

A német parancsnok örömmel fogadta a levelet és megígérte a papnak, hogy továbbítja azt a Führerhez és egyben érdeklődött a község sorsa iránt. A pap, aki főhővér szakállú aggastyán, habár még csak 55 éves, elmondotta, hogy a világháboruban önkéntesként harcolt, német fogságba került, majd hazatérése után a bolsevisták ellen küzdött. A kommunisták azonban elfogták és a cseka börtöneiben rokkant meg. Később sikerült megszöknie, lelkész lett és apja helyett vette át Zaleszie helységben a görögkatolikus plébánia vezetését.

SZINHÁZ

Felhő Ervin és Berengh Béla humoros művésztje a Református Kulturpalotában

Szombat este 9 órakor, valamint vasárnap délután 5 és este 9 órakor a Református Kulturpalotában (Telek utca) nagyszabású humoros vídám estélyeket rendez Felhő Ervin és Berengh Béla.

Szinrekerül egy egyfelvonásos operette „Szerelm sötét verem”, valamint két nagyszerű bohózat „A süket levente” és „Bodrihól férfi lesz”, mindhárom darab csupa nevetés és látványosság.

A szubrett primadonna szerepét Jurik Ica a nagyváradi közönség dédelgetett kedvence játsza. A táncos szubrett Keleti Aranka, aki boszorkányos táncával fog brillírozni az estéken. Horváth Mici kiváló alakításával és a darab keretén belül magánszámával szaporítja eddigi sikereit. Bihari Zoltán kiváló táncával fog feltűnni. Borsos Mancsi, Nádai Pali, Szabó István, Orlai Rózi, Mihocsa és többen mind részesei a sikernek. Berengh Béla remekbeszabott figuráival ismét szenzációt fog kelteni. Felhő Ervin pedig mindhárom darabban a humort fogja képviselni.

Tekintettel a nagy érdeklődésre, ajánlatos jegyekről előre gondoskodni. Jegyek elővételben a Szigligeti Színház nappali pénztáránál minden nap délelőtt 10—1-ig és 4—7 óráig. Előadás napján este a Református Kulturpalota pénztáránál.

SZEPTEMBER 15-ÉN NYIT A KOLOZSVÁRI SZINHÁZ

A kolozsvári Nemzeti Színház megnyitásának időpontját Táray Ferenc igazgató szeptember 15-re tűzte ki. Az ünnepi megnyitóláda műsora is elkészült már. Az előadás a Himnusz hangjaival veszi kezdetét, amely után Táray Ferenc mond megnyitóbeszédet. Ezt a „Hunyadi László” eskü-jelenete követi, utána a „Hamlet” második felvonását adják elő. A megnyitó műsort Gyalay Domokos „Bethlen Gábor” című történelmi egyfelvonásosa fejezi be, amelyet a kitűnő erdélyi író a színháznyitás alkalmára írt. A kolozsvári színház operaegyüttese a „Bánk bán” előadásával kezd meg működését.

TURAY IDA — KOLOZSVÁRRA SZEGŐDIK

Kolozsvárról jelentik: Értékes ajándékkal kedveskedik a Nemzeti Színház igazgatósága a kolozsvári közönségnek. Arról van szó, hogy Kolozsvárra szerződik Turay Ida, a magyar színpad egyik legnépszerűbb és leghatásosabb vígjátéki színésznője. Mint emlékeztetés Táray Ferenc egyik nyilatkozatában a szerződő tagok közé sorolta Turay Idát is. Később megtörténtek a szerződötések, de Turay neve hiányzott a listáról. Most azonban újabb fordulatot vett a dolog, a Budapesti kötött szóbeli megállapodás részletes megtárgyalására Kolozsvárra érkezett Turay Ida, aki máris tárgyalásokat folytat a Nemzeti Színház igazgatóságával. Értesüléseink szerint Turay Ida elsősorban Shakespeare és Moliere vígjátékainak női főszerepeit fogja játszani Kolozsváron.

Bornemissza Béla megvásárolta az EMKE szállót, kávéházat és éttermet

Nagyvárad. Saját tud. Szombaton lesz két hete, hogy Bornemissza Béla, az Emke-kávéház bérlője megnyitotta az Emke-éttermet, amely az első napról kezdve a legmesszebbmenően beváltotta a hozzáfűzött reményeket.

Szerdán aztán megtörtént a nagy és jelentős esemény.

Bornemissza Béla Klein Mórtól megvásárolta a szállót, kávéházat és éttermet. A vételárat készpénzzel fizette ki, így a hatalmas üzem teljesen keresztény tulajdonba ment át.

Bornemissza Bélát a katonai parancsnokság helyezte az Emke élére. Szolid, kitűnő üzletember aki a mesterségét tökéletesen ismeri. Tudását a legmagasabb helyen is értékeli.

szerdán elismerő levelet kapott Budapestről.

Ő az egyetlen vendéglős, aki még ma is az üzlet élén áll, amelybe a katonai parancsnokság helyezte.

A hármas üzem Bornemissza Béla kezében kifogástalan kezekben van nagy jövő előtt áll. Étterme napról napra nagyobb közönséget vonz, kitűnő konyhát vezet, a kiszolgálás figyelmes és gyors. Úgy látszik más üzletekkel ellentétben az alkalmazottak itt megkapják azt a bánásmódot, amit a keresztény szellem és erkölcs megkövetel azoktól, akiknek alkalmazottakkal van dolguk.

Az új tulajdonos sikeréhez sokan fejezték ki jókívánságukat, amint híre ment a szenciósámba menő üzletvételnek.

SPORT

A kolozsvári Bastya nem indul az NB II-ben

A kolozsvári Bastya kitűnő együttese, amely az elmúlt évi bajnoki küzdelmek során csak gólaránnyal került a KAC mögé, úgy határozott, hogy megleelő anyagiak hiányában nem nevez be csapatát az NB II-be.

Az elhatározást az egyik vezető a következőkkel indokolta meg:

A csapat mögött álló gyár vállalat az utóbbi időben alig támogatja az egyesületet és ezen a téren a jövőben sem várható javulás, márpedig az NB II-ben komoly támogatásra lenne szükség.

Ezért csupán a kerületi bajnokságot játszik a csapat.

Nagyváradon dől el a 800 méteres uszóbajnokság

Az uszókongresszusok alapításának ötlete vitéz Bély Lajos altábornagy — akkori vezérkari százados — nevéhez fűződik, aki huszonegy évvel ezelőtt felvetette az uszós országossági tételének gondolatát. A cél az volt, hogy a vidék és a főváros uszósportját minden évben, legalább egy alkalommal tömörítsék, hogy megteremtésük a vidéki uszósport fejlődésének és fellendülésének a lehetőségét. A tervet felkarolták a magyar uszósport vezetői és rövidesen életre is keltették az azóta is évről-évre megrendezésre kerülő uszókongresszusokat.

Az uszókongresszusok fényét és színvonalát emelték 1934-ben, amikor vitéz nagybányai Horthy Miklós Kormányzó vándordíjat alapított és gyönyörű művű hatalmas serleget tűzött ki a hatalmas méretű versenyek díjává.

A kongresszusi versenyek minden alkalommal hatalmas tömegeket vonzottak és a hatalmas küzdelmek minden alkalommal remek eredményeket

hoztak. A kongresszusok egymás után hozták felszínre a nagyszerű uszótehetségeket és egymás után tűntek fel: Sipos Márton, Klausz Imre, Bitskey Zoltán, Bitskey Aladár, Wannie Rezső, Wannie András, Tairódy Géza, Fehér II István, Halasy Olivér, Nagy Károly, Bárány István, Sziegritz, Lengyel, Abay-Nemes, Csik Ferenc és még számosan.

A nagyváradi kongresszusi versenyekre már beneveztek a vidéki uszósport nagyságai és a magyar válogatott uszókerelet összes tagjai. Kivülök lejön a világbajnok magyar vízilabda csapat, szombaton és vasárnap összeméri az erejét a nem csekélyebb képességű vidéki vízilabda-válogatottal.

A nevezési határidő szerda este volt, erre az időre az összes érdeklődők bejelentették részvételüket a Magyar Uszó Szövetségbe. Szerdán értesítették a rendezőseget, hogy a 800 méteres gyorsúszás Magyarországon 1941. évi bajnoki címéért kerül megrendezésre.

Győrött játszik vasárnap a Ferencváros, a NAC első kupa ellenfele

A fővárosi és szaksajtó a Szent István Kupa-mérkőzésekről szóló tudósításai során a NAC-ról, mint a második legerősebb résztvevőről emlékezik meg. Eppen ezért bizonyos kifogással kíséri a sorsolásokat, helye-

sebbnek találná, ha a két zöld-fehér egyesület a későbbi küzdelmek során került volna össze.

A NAC-nak mindenesetre alaposan fel kell készülnie erre a találkozóra, mert a hírnév sok mindenre kötelez.

Nagyvárad

thj, város új utcaelnevezéseivel megjelent térkép ára: fekete nyomással 1.60 P színes nyomással 2,—

Már pedig a nagyváradi csapatnak olyan jó az előzetes hírneve, hogy ennek megtartása érdekében igen jó játékkal és eredménnyel kell kirukkolnia a villanyfény mellett sorra kerülő találkozón. A Ferencváros vasárnap Győrött játszik barátságos mérkőzést az ottani válogatott ellen, a NAC pedig ezidőszert még ellenfél nélkül áll.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés szavanként 14 fillér, Alláskeresőknak 25 százalékos engedmény

Adás-vétel

Férfi ruhákat, használtakat, jól venni és eladni Molnárnál lehet, Bémer-tér 1. (udvarban). Levelezőlap hívásra házhoz jövök. 756

Aranyat, briliánst, ezüstöt magas aron veszek, órát, ákszerűt javítok. Gyenge István ékszerész. Rakóczi ut 19.

Apolló utca 4. szám alatt egy szoba, konyha, kertés ház 2600 pengőért eladó. Felvilágosítást nyújt Dobay ügyvéd, Szaniszló utca 4. 112.

Aranyat, ezüstöt napi áron veszek. Tiszay órák és ékszerész. Nagyvárad, Rakóczi-ut 6.

Különböző használt bútorok eladók, Komplet háló, íróasztal stb. Horthy Miklós út 32. asztalosnál. 110

Mindennemű arany ékeszer és ezüst tárgyak vásárlása és eladása. Mészáros utca 4, az udvarban. Schwartz ékszerész.

Női kosztüm és különböző jó állapotban levő női ruhák eladók. Kádárné Szent János utca 4. 111

Különléle

A nagyszalontai határban egy 417 holdas és egy 170 holdas birtok boszszabb időre haszonbérbe kiadó. Érdeklődni lehet Bereczky Ferenc város-gazdánál Nagyszalontánál.

Javító- és magánvizsgákra eredményesen előkészít okl. tanár. Beóthy Ödön-u. 42. (kapuval szemben). 825

Kávéházakban és vendéglőkben kérje a MAGYAR LAPOK-at.

Elveszett

Elveszett Körösi Imréné Szatmárnémeti névre szóló arcképes igazolvány, szabadjeggyel, megtalálót kérem adja le Sajó utca 18 alá. 193

KIADÓTULAJDONOS: SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

Fő- és felelősszerkesztő: Dr. Paál Árpád
Felügyelő kiadó: Dr. Scheffler Ferenc
a Szent László-nyomda RT igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körtorgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.